

ועל ידי שלשה בני קרח

Et des 3 fils de Korah

ירמיה כתב ספרו וספר מלכים וקינות

Yirmiyah a écrit son Livre, le Livre des Rois (*Melakhim*) et les lamentations (*Eikha*)

חזקיה וסיעתו כתבו (ימש"ק סימן) ישעיה משלי שיר השירים וקהלת

Hizkiyah et ses amis ont écrit (Y.M.CH.K. Signe)* Yisha'yah, Michleï, Chir Hachirime et Kohélète

* Acrostiche des noms des livres, moyen mnémotechnique pour retenir.

אנשי כנסת הגדולה כתבו (קנד"ג סימן) יחזקאל ושנים עשר דניאל ומגילת אסתר

Les gens de la Grande Assemblée ont écrit (K.N.D.G. Signe): Yehezkel, les Douze (*petits Prophètes*), Daniel et le Livre d'Esther

עזרא כתב ספרו ויחס של דברי הימים עד לו

Ezra a écrit son Livre et les généalogies de Divreï Hayamime (*Livre des chroniques*) jusqu'à lui (*voir Rachi*)

מסייעא ליה לרב דאמר רב יהודה אמר רב לא עלה עזרא מבבל עד שיחס עצמו ועלה

Voici qui va dans le sens de Rav, comme le dit Rav Yéhoudah au nom de Rav: Ezra n'est monté de Babylone qu'après avoir déterminé sa généalogie, puis il monta (*en Eretz Israel*)

ומאן אסקיה נחמיה בן חכליה

Et qui le conclut (*son Livre*)? Néhémyah fils de Hakhaliyah.

אמר מר יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה

Un Maître a dit: Yéhoshouah écrivit son Livre et les 8 (*derniers*) versets de la Torah

תניא כמאן דאמר שמונה פסוקים שבתורה יהושע כתבן

Une Beraita va dans le sens de celui qui affirme que Yéhoshouah les a écrits

דתניא {דברים לד-ה} וימת שם משה עבד ה' אפשר משה (מת) וכתב וימת שם משה אלא עד כאן כתב משה מכאן ואילך כתב יהושע דברי רבי יהודה ואמרי לה ר' נחמיה

אמר לו רבי שמעון אפשר ספר תורה חסר אות אחת וכתב {דברים לא-כו} לקוח את ספר התורה הזה אלא עד כאן הקב"ה אומר ומשה אומר וכתב מכאן ואילך הקב"ה אומר ומשה כותב בדמע

Comme l'enseigne une Beraita {Devarim ch.34 v.5} "et Moché le serviteur de D... mourut là-bas" est-il possible que Moché soit mort et qu'il écrive "et Moché mourut là-bas"?! Mais (*on peut dire que*) jusqu'ici Moché a écrit, à partir de là c'est Yéhoshouah qui a écrit, telle sont les paroles de Rabbi Yéhoudah et certains disent (*que ce sont les paroles de*) Rabbi Néhémyah

Rabbi Chim'one lui dit: est-il possible qu'il manque une (*seule*) lettre au Sefer Torah alors qu'il est écrit {Devarim ch.31 v.26} "prenez ce Sefer Torah"?! Mais jusqu'ici D... dictait et Moché répétait et écrivait, à partir de là D... dictait et Moché écrivait avec des larmes

כמו שנאמר להלן {ירמיה לו-יח} ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו
Ainsi qu'il est dit plus loin {Yirmiyah ch.36 v.18}: Baroukh leur dit, il me dictait de sa bouche (*par esprit Prophétique*) toutes ces paroles et j'écrivais sur un livre avec de l'encre

כמאן אזלא הא דא"ר יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב שמונה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותן

Dans le sens de qui, va, ce qu'a dit Rabbi Yéhoshouah fils de Aba au nom de Rav Guidel (*qui l'a dit lui-même*) au nom de Rav: les 8 (*derniers*) versets de la Torah, un (*fidèle*) seul, peut les lire

לימא (רבי יהודה היא) ודלא כרבי שמעון אפילו תימא רבי שמעון הואיל ואשתנו אשתנו:

disons (*que cette loi a été prescrite par Rabbi Yéhoudah*) et que cela ne va pas selon l'avis de Rabbi Chim'one!

Même si tu disais qu'elle a été prescrite par Rabbi Chim'one, (*on dira qu'il reconnaît que*) puisqu'ils (*les versets*) sont différents (*des autres, ils sont aussi différents pour la loi qui les gère*):

יהושע כתב ספרו והכתיב {יהושע כד-כט} וימת יהושע בן נון עבד ה' דאסקיה אלעזר והכתיב {יהושע כד-לג} ואלעזר בן אהרן מת דאסקיה פנחס

Yéhoshouah a écrit son Livre; mais voici qu'il est écrit {Yéhoshouah ch.24 v.29}: " et Yéhoshouah fil de Noun mourut "! C'est El'azar qui le conclut; mais voici qu'il est écrit {Yéhoshouah ch.24 v.33} " et El'azar fils d'Aharone mourut "! C'est Pinhas qui le conclut

שמואל כתב ספרו והכתיב {שמואל א כה-ג} ושמואל מת דאסקיה גד החוזה ונתן הנביא
Chmouel écrivit son Livre; mais voici qu'il est écrit {Chmouel 1 ch.28 v.3} " et Chmouel mourut "! C'est Gad le voyant (*Prophète*) et Natane le Prophète le conclurent

דוד כתב ספר תהלים על ידי עשרה זקנים וליחשוב נמי איתן האזרחי אמר רב איתן האזרחי זה הוא אברהם כתיב הכא {תהילים פט-א} איתן האזרחי וכתיב התם {ישעיה מא-ב} מי העיר ממזרח צדק [וגו']

David a écrit le Livre des Tehillime (*Psaumes*) en rapportant (*ce que dirent*) 10 Sages; pourquoi ne cite-t-on pas aussi Eïtane Haezrahi? Rav dit Eïtane Haezrahi n'est rien d'autre qu'Avraham; il est écrit ici {Tehillime ch.89 v.1} "Eïtane Haezrahi", et il est écrit là-bas {Yisha'yah ch.41 v.2}: " qui a réveillé celui qui vient de l'Est, le droit [etc.] "

* *Le mot Ezrahi est similaire au mot "mizrah" qui signifie l'Est.*

קא חשיב משה וקא חשיב הימן והאמר רב הימן זה משה כתיב הכא הימן וכתיב התם {במדבר יב-ז} בכל ביתי נאמן הוא תרי הימן הוו

Il cite Moché et il cite Heïman, mais voici que Rav a dit: Heïman est Moché ! Il est écrit ici (dans les Tehillime) " Heïman " et il est écrit là-bas {Bamidbar ch.12 v.7}: "dans toute Ma maison c'est (*un homme*) de confiance "* ! (*Réponse*): il y eut deux "Heïman";

* *Homme de confiance se dit "nééman" qui est similaire à "Heïman"*

משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב מסייעא ליה לר' לוי בר לחמא דא"ר לוי בר לחמא איוב בימי משה היה כתיב הכא {איוב יט-כג} מי יתן אפוא ויכתבון מלי וכתיב התם {שמות לג-טז} ובמה יודע אפוא

Moché écrivit son Livre, le section de Bil'am et Iyov, ceci va dans le sens de (*ce qu'affirme*) Rabbi Levi fils de Lahma, car Rabbi Levi fils de Lahma dit: Iyov vécut à l'époque de Moché:

Il est écrit ici {Iyov ch.19 v.23}: " si seulement maintenant (*éfo*) mes paroles (*litt. mots*) étaient retranscrits " et il est écrit là-bas : " et par quoi maintenant (*éfo*) cela sera-t-il connu "

ואימא בימי יצחק דכתיב {בראשית כז-לג} מי אפוא הוא הצד ציד
ואימא בימי יעקב דכתיב {בראשית מג-יא} אם כן אפוא זאת עשו
ואימא בימי יוסף דכתיב {בראשית לז-טז} איפה הם רועים

Et pourquoi ne dirait-on pas (*qu'il vécut*) à l'époque de Yitzhak? Ainsi qu'il est écrit {Béréchite ch.27 v.33} : " qui donc, maintenant (*éfo*) a chassé du gibier "

Et pourquoi ne dirait-on pas (*qu'il vécut*) à l'époque de Ya'acov? Ainsi qu'il est écrit {Béréchite ch.43 v.11} "si c'est ainsi, maintenant (*éfo*) voici ce que vous ferez "

Et pourquoi ne dirait-on pas (*qu'il vécut*) à l'époque de Yossef? Ainsi qu'il est écrit: " où (*éfo*) font-ils paître (*leur troupeau*)"

לא סלקא דעתך דכתיב {איוב יט-כג} מי יתן בספר ויוחקו ומשה הוא דאיקר' מחוקק דכתיב {דברים לג-כא} וירא ראשית לו כי שם חלקת מחוקק ספון

Tu ne peux penser (*ainsi*) car il est écrit {Iyov ch.19 v.23}: "si seulement, elles pouvaient (*mes paroles*) être gravées dans un Livre, et c'est Moché qui a été surnommé "le graveur" comme il est écrit {Devarim ch.33 v.21}: il vit ses prémices car là se trouve cachée la concession du graveur

רבא אמר איוב בימי מרגלים היה כתיב הכא {איוב א-א} איש היה בארץ עוץ איוב שמו וכתיב התם {במדבר יג-כ} היש בה עץ

Rava a dit: Iyov a vécut au temps des explorateurs, il est écrit ici (Iyov ch.1 v.1): un homme vivait dans la terre de Outz, il se nommait Iyov; et il est écrit là-bas (Bamidbar ch.13 v.20): y-a-t-il un arbre (arbre se dit "etz" qui est similaire à "Outz")

מי דמי הכא עוץ התם עץ

Est-ce similaire? Ici c'est "Outz" là-bas "Etz"!!!

הכי קאמר להו משה לישראל ישנו לאותו אדם ששנותיו ארוכות כעץ ומגין על דורו כעץ
C'est ainsi que Moché parla à Israel: y-a-t-il cet homme dont les années sont (*nombreuses*)
comme celles de l'arbre et qui protège sa génération comme l'arbre (*qui protège son entourage en*
faisant de l'ombre)

יתיב ההוא מרבנן קמיה דר' שמואל בר נחמני ויתיב וקאמר איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה א"ל עליך אמר
קרא איש היה בארץ עוף איוב שמו

Un Sage était assis devant Rav Chmouel fils de Nah'mani, il était assis et disait: Iyov n'a
jamais existé et n'a pas été créé, il lui dit (*Rav Chmouel*) c'est à propos de ce que tu dis (*litt. De toi*)
que le verset a dit: il y avait un homme qui habitait dans la terre de Outz, son nom était Iyov!
אלא מעתה {שמואל ב יב-ג} ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה וגו' מי הוה אלא משל בעלמא
הכא נמי משל בעלמא

Mais dans ce cas {Chmouel 2 ch.12}: et le pauvre ne possédait rien si ce n'est qu'une petite
brebis qu'il acheta pour vivre etc. A-t-elle existé (*la brebis*) ! Ce n'était qu'une parabole, dans
notre cas aussi ce n'était qu'une parabole;

אם כן שמו ושם עירו למה

Dans ce cas (*pourquoi la Torah nous spécifie-t-elle*) son nom et celui de sa ville?

רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרוייהו איוב מעולי גולה היה ובית מדרשו בטבריא הי
Rabbi Yoh'anane et Rabbi El'azar disent tous les deux: Iyov faisait partie de ceux qui
revinrent de l'exil, et sa maison d'étude était à Tviryah (*Tibériade*)

מיתיבי ימי שנותיו של איוב משעה שנכנסו ישראל למצרים ועד שיצאו

On objecte: Iyov vécut depuis le temps où (*les enfant d'*) Israel entrèrent en Egypte (*et il vécut*)
jusqu'à leur sortie